

**Helsesenter for
papirløse migranter**

 Røde Kors Bergen

Årsmelding 2019

Innhold

Innledning.....	3
Hovedmål vi har jobbet med.....	3
Rapport	4
Helsetilbud.....	4
Pasientoversikt, antall	4
Pasientoversikt, kjønn/alder/nasjonalitet.....	6
Pasientoversikt, henvendelsesårsaker	7
Frivillige	7
Antall frivillige	8
Nye frivillige og venteliste	9
Ny organisering.....	9
Nyansatte	9
Elektronisk journalsystem	10
Lokaler.....	10
Samarbeid	10
Nasjonalt	10
Internasjonalt.....	10
Avholdte arrangement og aktiviteter.....	10
Informasjons- og mediarbeid.....	11
Økonomi	12
Styringsgruppen.....	12
Hovedmål for 2020	12
Takk til bidragsytere!	13

Innledning

Helsesenteret for papirløse migranter, Bergen, het opprinnelig Helsehjelp til papirløse i Bergen, og ble stiftet i oktober 2013 av frivillige leger og sykepleiere. Helsesenteret har siden den gang jobbet for å gi et forsvarlig helsetilbud til papirløse migranter, fattige tilreisende EØS borgere uten helseforsikring, samt ofre for menneskehandel. Mennesker i målgruppen har etter loven begrenset rett til helsehjelp. Organisasjonen har vært gjennom en strukturell omorganisering i 2018, og drives nå av Stiftelsen Kirkens Bymisjon i Bergen og Bergen Røde Kors i fellesskap, etter modell fra Helsesenteret for papirløse i Oslo.

Helsesenteret har opprettholdt alle helsetilbud til papirløse i 2019, dvs. drop – in torsdagskvelder, drop - in onsdagskvelder med gynekologkonsultasjoner, fastlegetilbud, psykologkonsultasjoner, fysioterapikonsultasjoner og tannlegehjelp. Frivillige er fremdeles bærebjelken i alle våre tilbud. Ansatte kvalitetssikrer, koordinerer og tilrettelegger arbeidet.

Ansatte, sammen med frivillige, har imøtekommet mange forespørsler om undervisning og debatt om papirløses situasjon, og det har vært jevnlig og god kontakt med politikere som er opptatt av papirløses rettigheter. Medlemmer av styringsgruppen og ansatte utveksler erfaringer med andre relevante organisasjoner, og bidrar til påvirkningsarbeid både nasjonalt og internasjonalt.

Hovedmål vi har jobbet med

- Opprettholde og videreutvikle tilbudet fra 2018 med eventuell tilpassing og justering etter behov og tilgjengelige ressurser
- Fortsette informasjonsarbeidet om tilbudet vårt
- Styringsgruppen fra Kirkens Bymisjon og Bergen Røde Kors fortsetter dialog med lokale politikere og støttespillere for å styrke papirløses helsetilbud
- Jobbe for å øke stillingsprosenten til frivillighetskoordinator (i utgangspunktet 20 prosent), for å møte et økt behov; økt antall besøkende og utvidet tilbud
- Innføre elektronisk journalsystem (SOMA)
- Målsetting på sikt: Jobbe for at papirløse skal få all helsehjelp og nødvendig oppfølging gjennom offentlige helsetjenester.

Rapport

Helsetilbud

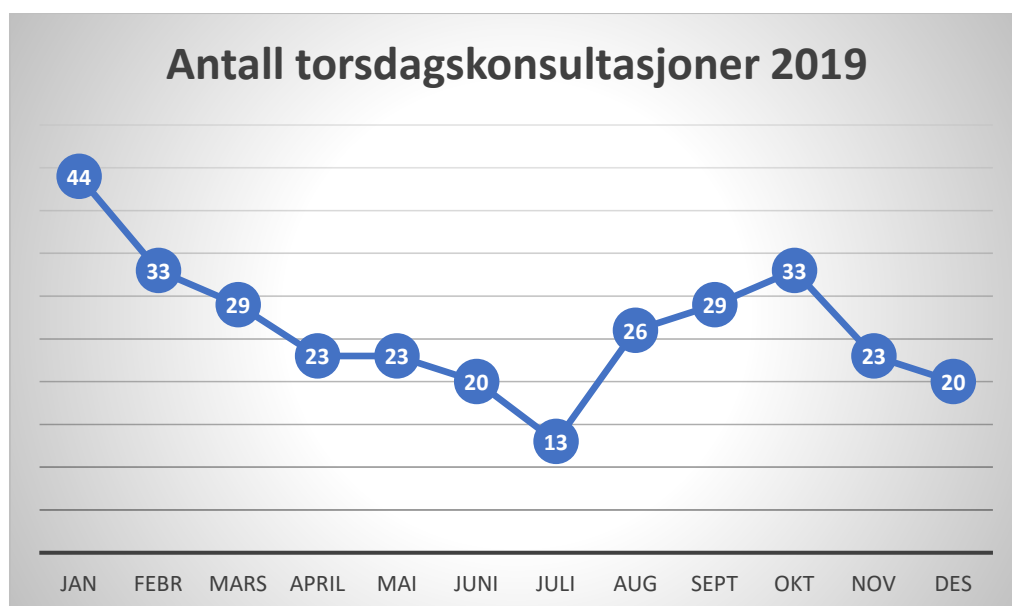
Helsesenteret har holdt åpent 47 torsdagskvelder i 2019 med lege, psykolog, sykepleiere og miljøkontakter til stede. I tillegg har det vært mye aktivitet på Helsesenteret utover torsdagstilbudet. Se mer informasjon om dette i avsnittet om antall i 2019 under.

I 2019 har vi fortsatt samarbeidet med Prestestien Tannlegepraksis slik at papirløse får smertelindrende behandling der. Pasientene får tilbud om busskort til denne tjenesten ettersom tannlegekontoret ligger utenfor Bergen sentrum. I tillegg har vi gjennom 2019 hatt et samarbeid med tannlege Magnus Rogne Halland i Tannleger uten grenser. I spesielle tilfeller har han gitt mer omfattende behandling til våre pasienter for sterkt rabatterte priser.

Bergen tolketjeneste har gjennom året bidratt med 4 gratis tolketimer per måned. Dette har vært spesielt nyttig for planlegging av avtaler hos fastlege og psykolog på dagtid som krever tolk. Tolketjenesten kan dessverre ikke bistå på kveldstid.

Pasientoversikt, antall

Vi har også i 2019 økt antallet konsultasjoner. Totalt antall konsultasjoner på Helsesenteret, inkludert legetimer hos frivillige fastleger, var 495 (ca. 425 i 2018).

Drop in torsdager: Vi hadde 316 torsdagskonsultasjoner fordelt på 47 åpne torsdagskvelder. Dette er 17 færre enn året før, men skyldes nok dels at vi har hatt god fastlegeoppfølging for noen av våre pasienter med kroniske lidelser.

63 konsultasjoner var med nye pasienter (57 nye året før), øvrige var oppfølgingskonsultasjoner/pasienter som hadde vært hos oss før.

Fastlegetilbud: Vår frivillige fastlege på Fjellsiden legesenter har hatt 50 avtaler for papirløse. I tillegg 45 avtaler gjennomført på helsesenteret på dagtid, fordelt på 3 ulike fastleger.

Det har vært gjennomført 24 fysioterapikonsultasjoner hos våre frivillige fysioterapeuter. Dette tilbudet gis utenom drop-in torsdagene.

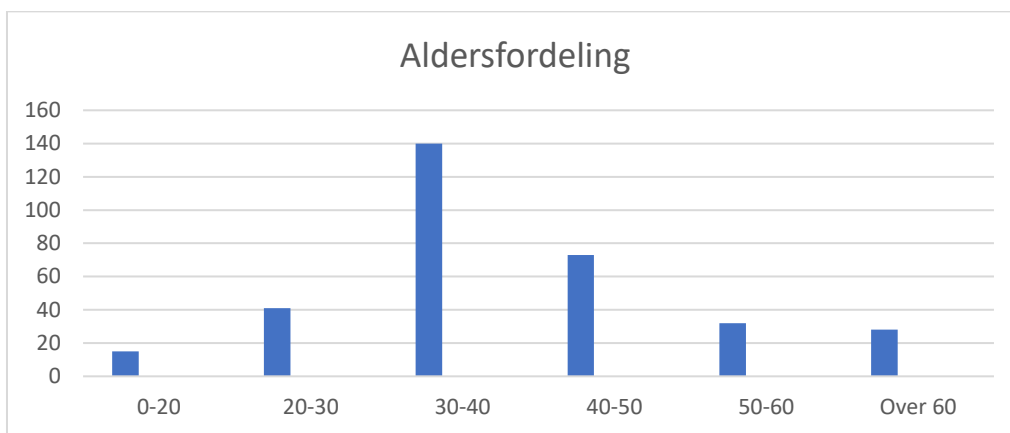
Fast gynekologtilbud til kvinner annenhver onsdag både vår og høst som en del av prosjektet "Seksuell helse". Her har det vært gjennomført 26 gynekologkonsultasjoner fordelt på 20 drop-in kvelder.

Fra mars har en erfaren psykolog hatt tilbud om psykologoppfølging ca. annenhver onsdag på dagtid på helsesenteret. Hun har gjennomført 34 psykologkonsultasjoner.

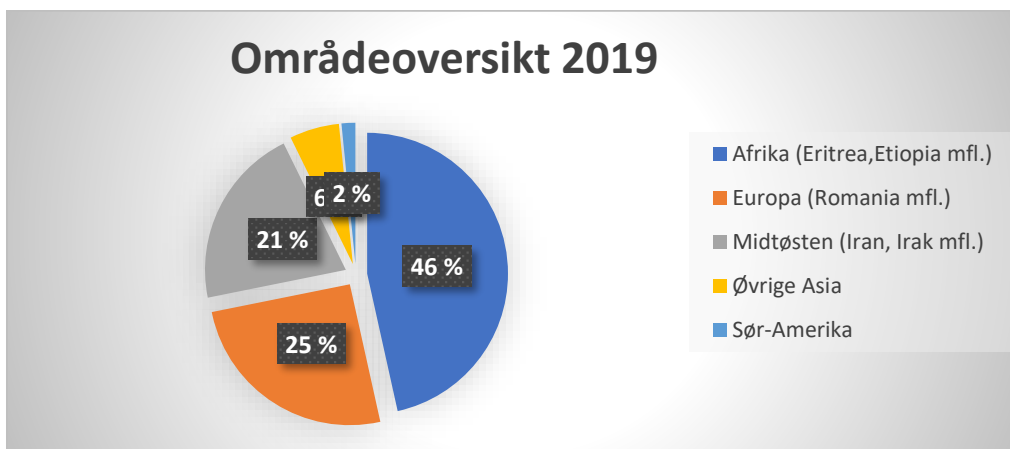
Pasientoversikt, kjønn/alder/nasjonalitet

Hele 61 % av de besøkende om drop-in torsdagene var kvinner, og dette innebærer en økning på nærmere 20% i forhold til året før!

Aldersfordelingen under viser at de fleste av våre pasienter er unge voksne, med en overvekt av personer i 30-årene.

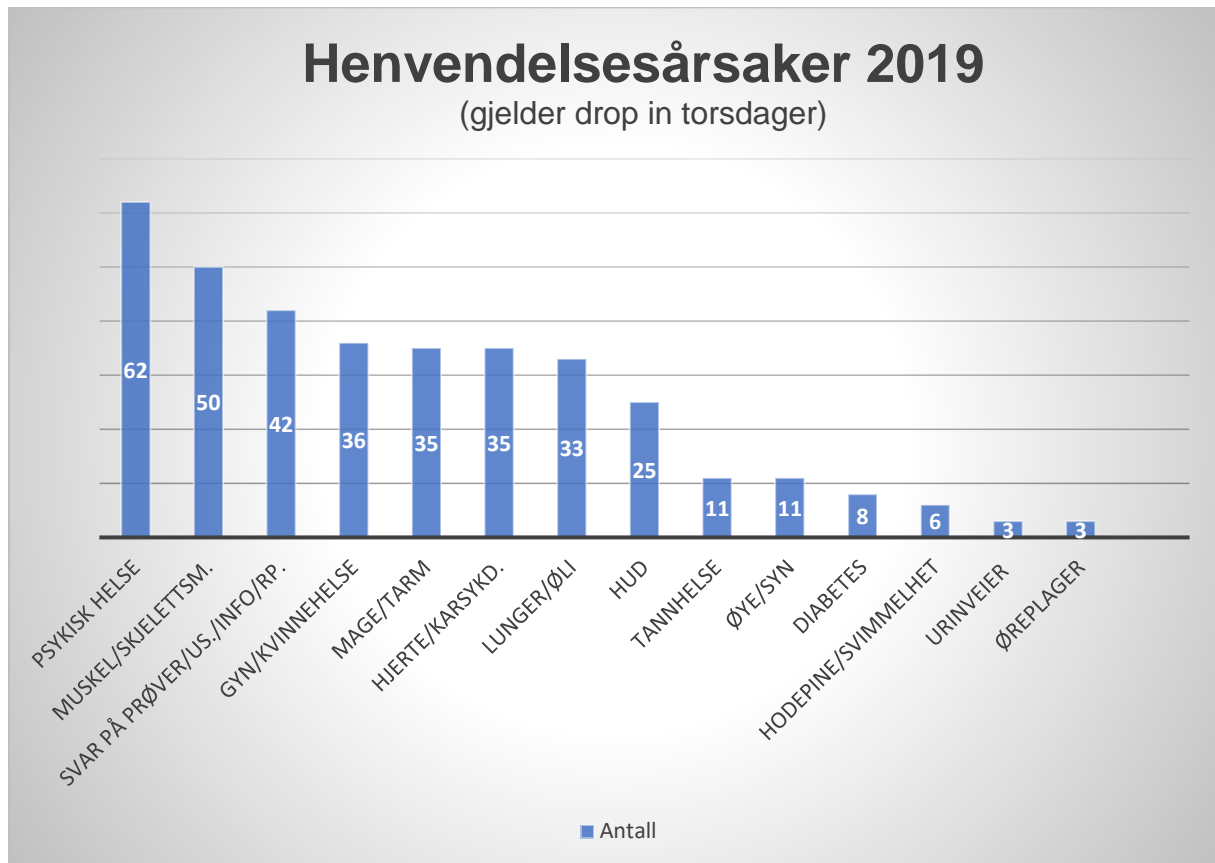

Oversikt over hvilke geografiske områder våre pasienter kommer fra vises i tabell under. I 2019 var, som i fjor, de fleste av våre besøkende om drop-in torsdagene fra afrikanske land, særlig Etiopia og Eritrea. Mange var også fra Europa (hovedsakelig Romania) og fra land i Midtøsten (særlig Irak).

Pasientoversikt, henvendelsesårsaker

Tabellen under viser hvilke plager pasientene har oppsøkt Helsesenteret for om drop-in torsdager. Som tidligere er det mange som oppsøker oss med flere problemstillinger. Dette innebærer at konsultasjonene kan være tidkrevende, samt at oppfølging er påkrevd. Det har vært en fordel å kunne henvise gravide, samt pasienter med kroniske tilstander som diabetes og hypertensjon, til våre fastleger på dagtid. Tilsvarende forrige år er det psykisk helse som peker seg ut som den vanligste henvendelsesårsaken.

Frivillige

Frivillige er bærebjelken i Helsesenterets arbeid. De frivillige er profesjonelle helsearbeidere, tolker og miljøarbeidere som setter et menneskes behov for helsehjelp foran pasientens oppholdsstatus og økonomiske situasjon. De frivillige utfører tilfredsstillende hjelp, og strekker seg langt for å dekke pasienters behov. Det er et stort privilegium for de ansatte å legge til rette arbeidet for dem.

Antall frivillige

Ved utgangen av 2019 var det 104 frivillige tilknyttet HFP (se oversikt under).

Rolle	Antall
Leger i mottak	9, inkl. 3 i permisjon
Spesialister i gynekologi	4, inkl. 1 i permisjon
Sykepleiere	12, inkl. 4 i permisjon
Psykologer	9, inkl. 4 i permisjon
Fast psykolog	1
Miljøkontakter	18, inkl. 6 i permisjon
Fysioterapeuter	4
Tolker	39 fordelt på 20 språk
Fastleger	3
Andre spesialister utenfor mottak	9 (inkl. 3 psykiatere, 1 øyelege, 3 infeksjonsmedisinere, 1 kardiolog og 1 endokrinolog)
Andre frivillige utenfor mottak	4
Totalt (inkludert de som er registret flere ganger)	112
Totalt (fratrasket de som er registrert flere ganger, pga flere roller)	104

Nye frivillige og venteliste

I løpet av året har mange nye frivillige kommet til, ca. 15 personer, og like mange har tatt permisjon eller sluttet. Det er god tilgang til nye frivillige med unntak av psykologer, og tolker til utvalgte språk. Det er 23 personer på ventelisten pr. desember 2019 (1 lege, 4 leger uten LIS1, 4 miljøkontakter, 13 sykepleiere og 1 psykolog).

Vår erfaring er at mange av de nye frivillige har hørt om oss gjennom personer som enten er, eller har vært, frivillig på Helsesenteret. For å formidle at vi har behov for nye frivillige har vi benyttet vår profil på Frivillig.no, Bergen Røde Kors har publisert på sin Facebook side og HSP på sine Facebook sider; «Helsesenter for papirløse migranter -Bergen» og «Frivillige på Helsesenter for papirløse migranter – Bergen».

Facebook-gruppen for organisasjonens frivillige har blitt flittig brukt for å dele aktuelle mediesaker om papirløse, bytte vakter, tipse om aktuelle arrangementer osv.

Ny organisering

I oktober 2019 opprettet Kirkens Bymisjon i Bergen en ny avdeling; avdeling Migrasjon og selvhjelp, hvor Helsesenteret for papirløse migranter nå organiserer under. I avdelingen inngår FRI, et tiltak som følger opp ofre for menneskehandel, Akuttovernattingen for fattige tilreisende, Empo,-flerkulturelt ressurscenter og Batteriet Vest-Norge. Avdelingen ledes av Kristine Moskvil Thorsen, sosialantropolog med lang erfaring og bred kompetanse fra bistand, menneskerettighets- og flerkulturelt arbeid.

Nyansatte

Ansatte ressurser har vært knappe på Helsesenteret. I 2019 startet vi med helsesykepleier i 50% stilling og frivilligkoordinator i 20% stilling. Helle gjorde en fabelaktig innsats som vikar for frivilligkoordinator Lina. Dyktige Lina var tilbake en kort periode, og Katrine overtok frem til nyansettelse i 2020. Fra 1.10 ble det ansatt en tiltaksleder i 30%, og på slutten av året fikk vi økt stillingsprosent til frivilligkoordinator til 30%. Vi har nå sammenlagt 110% fast stilling tilknyttet senteret.

Ny tiltaksleder for Helsesenteret og Akuttovernattingen for fattige tilreisende er Katrine Meisfjord, sykepleier og kunstner med erfaring fra bistand og flerkulturelle dialog- og samarbeidsprosjekter. På slutten av året sa tidligere frivilligkoordinator Lina Juul Urnes opp sin stilling som frivilligkoordinator, og vi lystet ut stillingen i 30%. Ingrid Kiær overtar stillingen fra 1.2.20. Hun er sykepleier med master of Philosophy International Health, UiB.

Elektronisk journalsystem

Helsesenteret har hatt behov for et nytt elektronisk journalsystem. Mye av grunnlaget for igangsettelse er gjort, og i 2020 kan vi ta systemet i bruk.

Lokaler

Det har vært et ønske om å utbedre lokalene noe. Utbedringen man tar sikte på, er å anlegge et skyllerom på eksisterende lager, slik at helsepersonell har tilgang til vask, og å ha et sted for prøvetaking som kan rengjøres godt. I høst er lokalene tømt for overflødig utstyr, og rommet som skal brukes til skyllerom, er vasket og malt. På lengre sikt er det ønskelig å flytte Helsesenteret til mer egnede lokaler, og det vil jobbes for dette i 2020/2021.

Samarbeid

Nasjonalt

Samarbeid med andre aktører som jobber for papirløses rettigheter ser vi på som viktig. Katrine og Teresa reiste på besøk til Helsesenteret i Oslo i høst, og fikk en hel dag med omvisning og møter. Linnea Nesholm er ny tiltaksleder i Oslo.

Internasjonalt

Teresa og Silje har vært på seminar i Turku, med nordisk nettverk for arbeid med papirløse. De får til spennende ting i Finland, der nå Helsinki kommune skal tilby helsehjelp for papirløse som et offentlig tilbud, men fortsatt med det frivillige senteret som informasjonssentral. Kanskje kan denne ordningen overføres til hele Finland på sikt. Komparativt har de nok dårligst tilbud til denne målgruppen Danmark, hvis man ser på alle de nordiske landene.

Avholdte arrangement og aktiviteter

- Psykologene holdt et faglig møte seg imellom i oktober
- Teresa og Katrine inviterte til sykepleiemøte i november, der nærmest alle de frivillige sykepleierne møtte.

Informasjons- og mediearbeid

- Kronikk i Bergens Tidende 24.3.19 av to frivillige fastleger og koordinator helse (Teresa) «Vi må gi de papirløse bedre helserettigheter»
- Teresa hadde undervisning av kreftsykepleier-studenter Høgskolen VID 21.5.19 om temaet helsehjelp til papirløse.
- Teresa underviste medisinstudenter i foreningen «Unite» på Haukeland 2.10.19.
- Teresa informerte om helsesenteret for jordmødre på Oasen helsestasjon 27.11.19.
- Teresa deltok og informerte på møte om papirløse i Ytre Arna kyrkjelydhus 11.12.19.
- Besøk av byråder fra kommunen på helsesenteret i forbindelse med budsjettlekkasje i september.
- Besøk av fylkespolitikere fra SV i forbindelse med behov for argumenter for videre fylkesstøtte.
- Frivilligkoordinator Lina informert på psykologfagmøte 5.6.19 mtp. rekruttering.
- Besøk av AP rådgiver på Stortinget Linn Jeanett Knudsen (tidligere ansatt i Røde Kors) 20.6.19.
- Besøk på helsesenteret 15.11.19 av representant fra Norske kvinners Sanitetsforening, Bergen, i forbindelse med deres planer om et Kvinnehelsehus i Bergen,
- Møte med Norske kvinners Sanitetsforening, Bergen, og Papillon, i forbindelse med Sanitetsforeningens planer om et Kvinnehelsehus i Bergen, desember 19.
- Samarbeid med medisinstudenter. Forskningsprosjekt desember og videre i 2020 om papirløses tilgang til helsehjelp.
- Frivillig lege Elisabeth Strømme ble intervjuet i forbindelse med en sak om papirløse i Vårt land 16.12.2019.

Økonomi

Det totale regnskapet for Helsesenteret i året som er gått består av følgende bidrag;

- Bergen kommune støttet oss med 600.000.
- Hordaland fylkeskommune støttet oss med 300.000.
- Helsedirektoratet «seksuell helse» støttet oss med 160.000.
- Røde Kors støttet oss med 50 000.
- Bergen Vineyard støttet oss med 50 000.
- Privatpersoner har støttet oss med donasjoner.

Styringsgruppen

Etter at Bergen Røde Kors og Kirkens Bymisjon overtok ansvaret for Helsesenteret ble det tidligere styret erstattet av en «styringsgruppe» bestående av to personer fra Bergen Røde Kors (Marian Guddal Hansen og Geir-Kjell Andersland), og to personer fra Kirkens Bymisjon (Arne Liljedahl Lynngård og Astrid O. Spjeldnæs/Teresa Svebak). Katrine Meisfjord kom med i gruppen i oktober, og gradvis overtok Nora Børø for Marian Guddal Hansen. Nora er frivillighetskoordinator Migrasjon i Røde Kors. Kristine Moskvil Thorsen overtok for Arne Liljedahl Lynngård på slutten av året. Møter har blitt avholdt 06.02.19, 08.05.19, 03.09.19 og 13.11.19. Styringsgruppen har blant annet jobbet med strategi, politisk påvirkningsarbeid, budsjettarbeid, nyansettelser, og undersøking av ulike støtteordninger.

Hovedmål for 2020

- Jobbe for at papirløse skal få all helsehjelp og nødvendig oppfølging i det offentlige.
- Opprettholde og videreutvikle helsetilbudet fra 2019, med tilpassinger etter behov og tilgjengelige ressurser
- Øke informasjonsarbeidet om våre helsetilbud, med hovedfokus på seksuell helse prosjektet. For å få dette til, må frivilligkoordinator stillingen økes til 50%.
- Oppgradere nåværende lokaler. Være på utkikk etter nye lokaler på sikt.
- Innføre og ta i bruk elektronisk journalsystem.
- Innføre nytt turnussystem for informasjonsflyt og vaktplanlegging.
- Utarbeide og gjennomføre innføringskurs for alle frivillige ved HFP, i samarbeid med Røde Kors. Kurset vil blant annet inkludere Kirkens Bymisjons verdigrunnlag, interkulturell kommunikasjon, migrasjonshelse og bruk av tolk.

Takk til bidragsytere!

Tusen takk til:

Våre fantastiske frivillige som bruker av sin tid, og deler sin kunnskap og ressurser. Dere er vår viktigste ressurs!

Haraldsplass Diakonale Sykehus for at dere uten å nøle tar imot pasienter som trenger blodprøver og radiologiske undersøkelser.

Prestestien tannlegesenter og tannlege Magnus Rogne Halland for et verdifullt bidrag til vårt helsetilbud.

Våre andre samarbeidspartnere, for deres viktige innspill, hjelp og støtte.

Våre økonomiske bidragsytere i 2019 har vært;

Bergen kommune

Hordaland fylkeskommune

Helsedirektoratet

Røde Kors

Bergen Vineyard

Privatpersoner